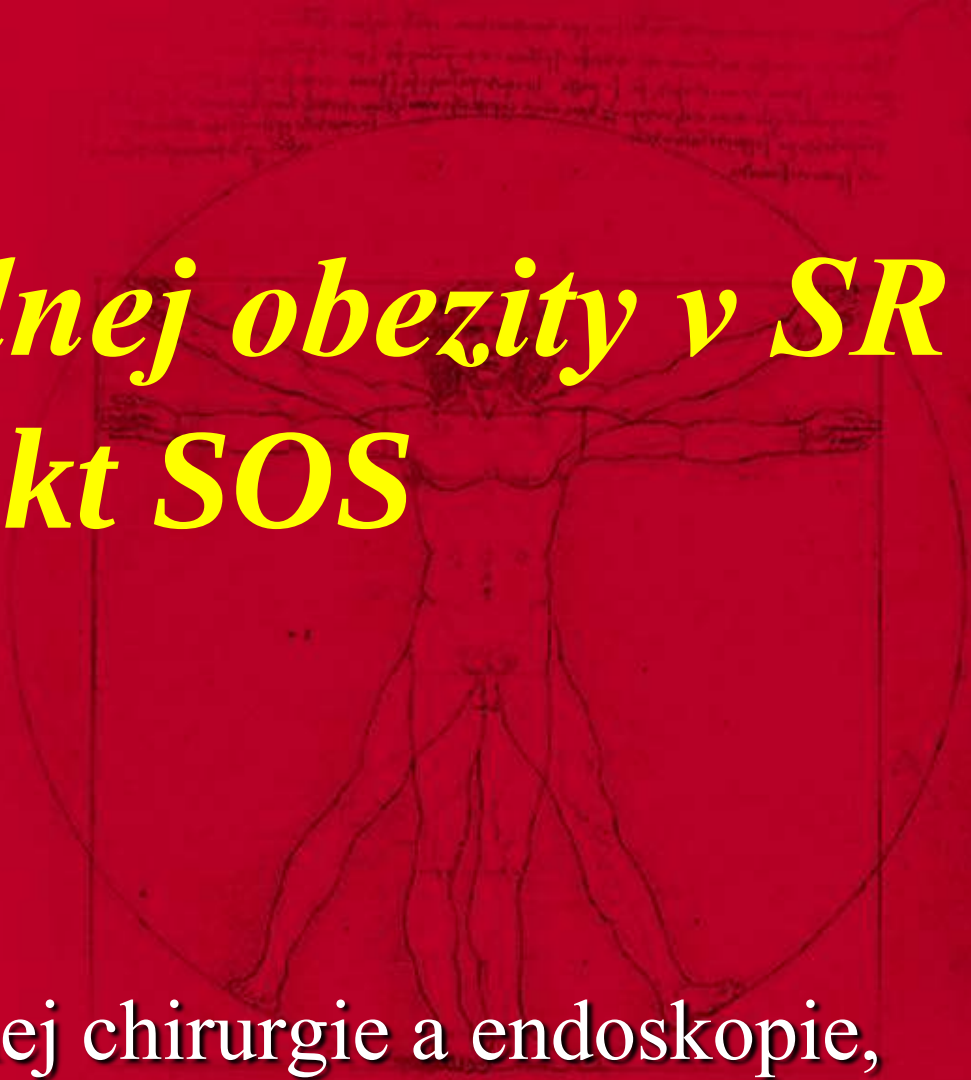

Liečba morbidnej obezity v SR

Projekt SOS

Marko Ľ.

Oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie,
FNsP FD Roosevelta, B. Bystrica

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Morbídna obezita

Ide o „tabuľkové“ vyjadrenie stavu hmotnosti človeka v porovnaní s tzv. ideálnou hmotnosťou podľa plochy povrchu tela – a pohlavia

- **BMI – pohlavie / rasa – kg/m²**
- **BMI – 25-30 nadváha**
- **BMI – 30 – 35 – obezita**
- **BMI – nad 35 morbídna obezita**

Príklad

Žena – 33 r. – 164 cm výška **Ideálna hmotn. – 62 kg**

- **80 kg – BMI – 27,6 – nadváha**
- **90 kg - BMI – 31,2 – obezita**
- **110 kg - BMI – 38 – obezita (pri komorb. hodnotená ako morbidná)**
- **120 kg - BMI – 41,5 – morbidná obezita**
- **175 kg - BMI – 60,5 – superobezita**

Pandémia

- Počet Američanov s nadváhou a obezitou dosiahol pandemické rozmery a kontinuálne stúpa - „tuční tučnejú“
- Cca 55% dospelých v USA a 48% v Kanade sú klasifikovaní ako nadváha – BMI-25-30
- **23% v USA a 18% v Kanade sú klasifikovaní ako obézní – BMI nad 30**
- Prevalencia – USA - 1986-2000 – 1/200, t.č.1/50
- Superobézní – BMI >50 – USA – z 1/2000 na 1/400

Obesity Surgery, 14, 6, 2004

Morbídna obezita nielen nadváha

Komorbidity :

- KVS – ICHS, MH, dyspnoe, „sleep apnoe“, GERD
- Metabolické poruchy – DM, ↑ cholesterol, lipidy,
- Pohybový aparát – VAS, kĺby, pohyb, ...
- Psychický problém ?

Komorbidita

- Pacienti s BMI nad 40 majú vo viac ako 50% diabetes a vo viac ako 40% hypertenziu a v cca 35% obidve komorbidity spolu

Obesity Surgery, 14, 6, 2004

Čísla - teoretizujem

- **Obezita – 2. miesto v úmrtiach v USA – 280 000/rok**
- **Úmrtia na Ca čreva a prsníka sú 1/3 z tohto počtu**
- **V roku 1995 liečba obezity stála 70 miliárd USD**
- **OP v USA – 1995 – 15 000, 2002 – 75 000**
- *SR ??? 4 mil. obyv. – 5 % obezita = 200 000*
- *Len 1 % indik. na OP - 2 000 OP ??*
- *Len 1/10 = 1 promile - aspoň 200 OP*

IDEA Study Slovakia

IDEA- International Day Evaluating Adiposity

63 krajín sveta / 177 345 pac.

SR - 103 lekárov / **4183 pac.**

Obezita - BMI vyše 30 kg/m²

Výsledok :

ženy - 853 - **34,7%**

muži - 439 - **27%**

30%

Vnitř Lék 2007, 53(4), s. 326-330

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Projekt MONIKA

7 000 obyvateľov zo Slovenska

1, vek - **25-64 rokov**

obezita žien - 26%

obezita mužov - 17,8%

20%

2, vek - **45-54 rokov**

obezita žien - 50%

obezita mužov - 30%

40%

Interná medicína, 6, 11/2006, s. 587

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Morbídna obezita na Slovensku

V roku 2002

- 4 045 ľudí

BMI nad 40

1%

Muži

- 0,5%

ženy

- 1,3%

SR - 5 mil. ľudí - 50 000 - 1%

Medicínsky Monitor, 3, 2002

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Nadváha a obezita u detí

1 000 detí zo Slovenska v roku 2004

Deti	- 7 – 11 rokov	-	16,5%	14%
	- 14 – 18 rokov	-	12%	

Porovnanie :

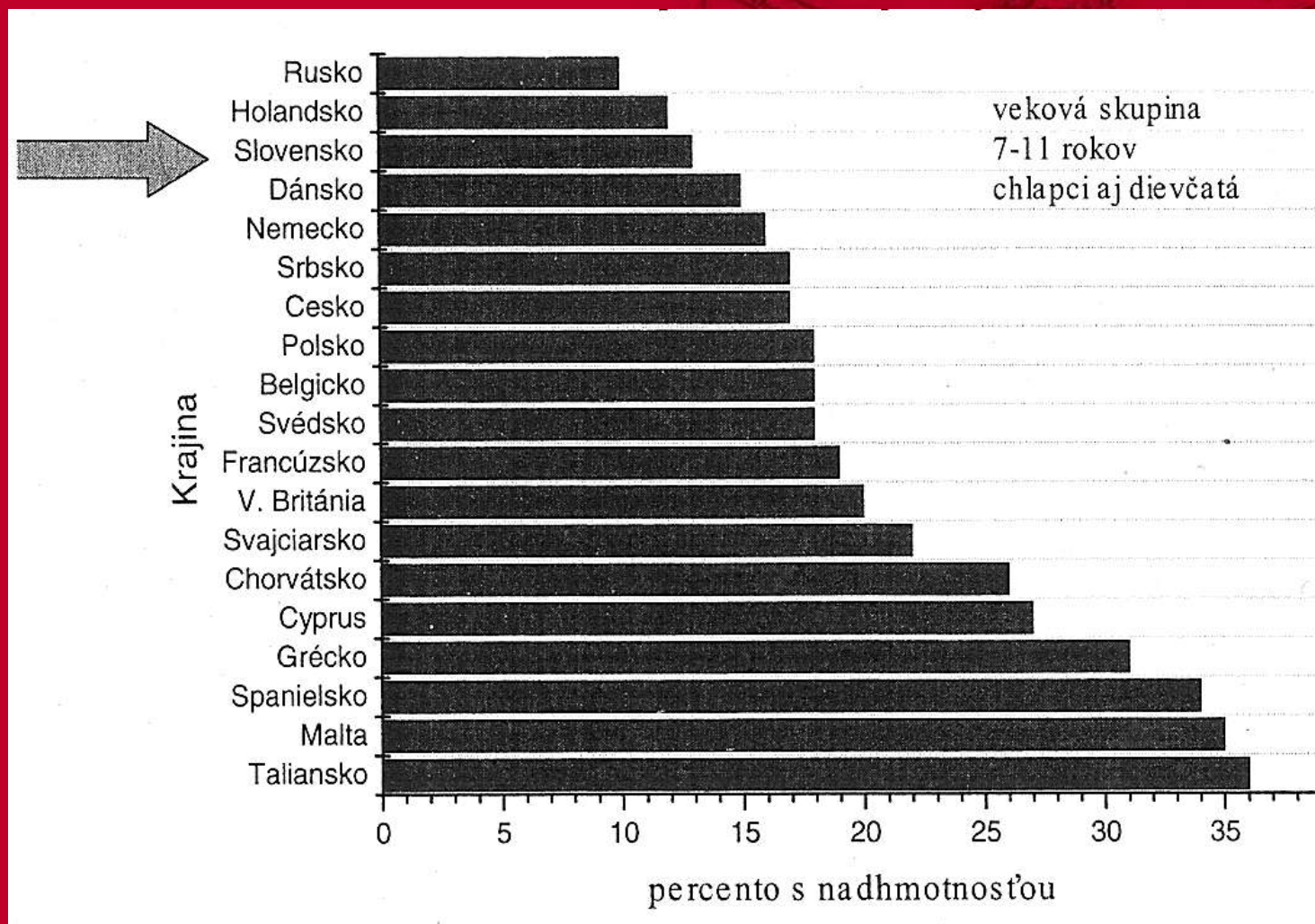
Rusko	-	10%
-------	---	-----

Malta a južné Taliansko	-	35%
-------------------------	---	-----

Medicínsky Monitor, 6, 2004

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Porovnanie obezity u 7 až 11 detí zo Slovenska a iných krajín Európy

Národný program v prevencii obezity

Slovenská Republika

Národný program boja s obezitou

9. 1. 2008

**Avšak morbidna obezita dosiaľ nie je
akceptovaná zdravotnými poisťovňami
ako ochorenie**

Cave !

V ČR vznikla 5/2004 Národná rada pre obezitu pri MZ ČR

Potreba sa nad tým zamyslieť a podniknúť kroky na akceptáciu morbidnej obezity ako choroby aj v SR.

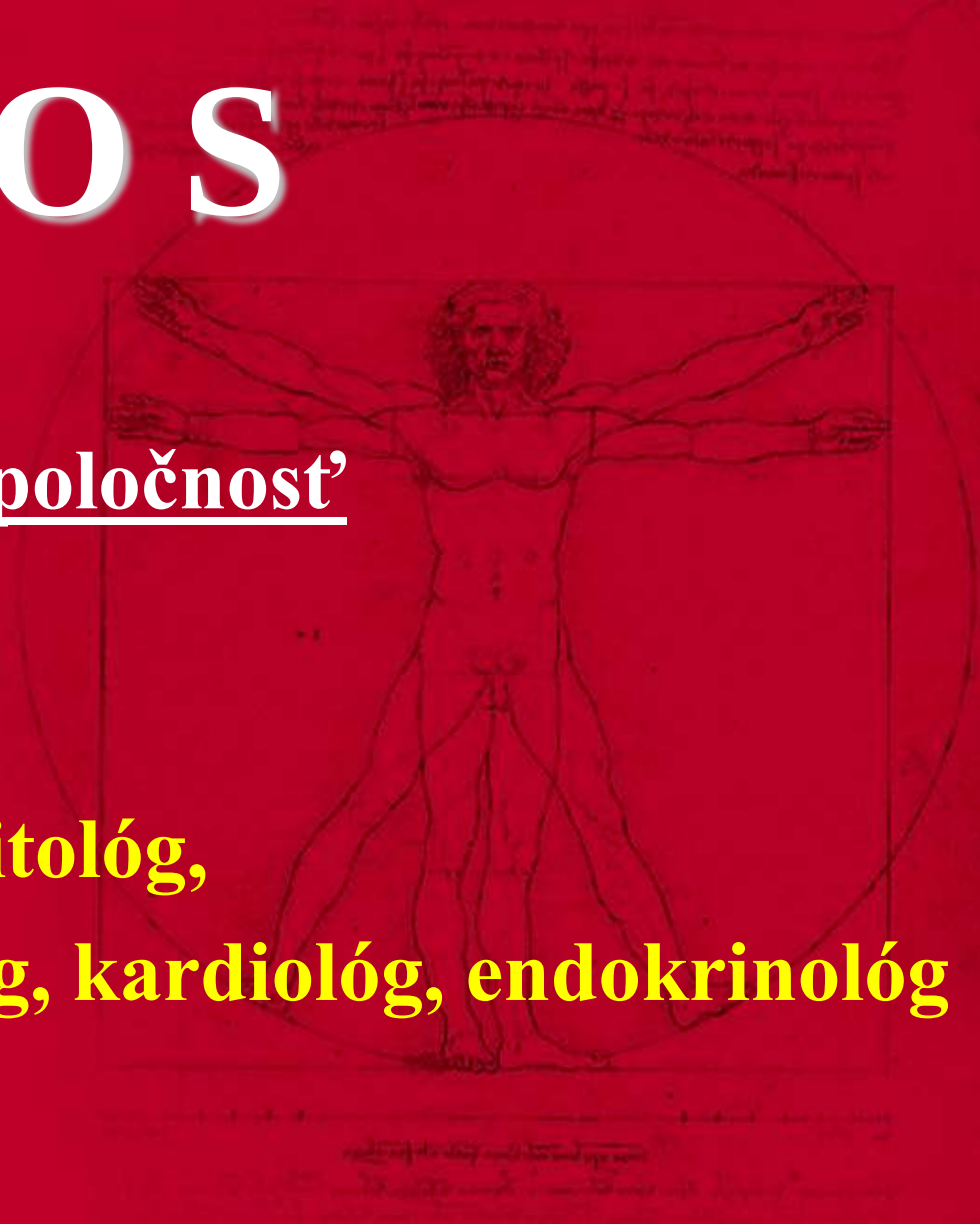
S O S

- Slovenská obezitologická spoločnosť
- vznikla v roku 2008
- oficiálne registrovaná
- prípravný výbor

S O S

- multidisciplinárna spoločnosť
- praktický lekár
- dietológ, RHB, obezitológ,
- internista, diabetológ, kardiológ, endokrinológ
- endoskopista
- chirurg

Čo s pacientom ??

1. Diéta, psychoterapia, akupunktúra
2. Konzervatívna terapia – medikamentózna
3. Po zlyhaní alebo pri neúspechu –
(nedostatočná redukcia hmotnosti)

OP

Cenové výhody ?

Komorbidity ?

- Možnosť znížiť celkovú cenu antidiabetickej a antihypertenzívnej liečby u pacientov po OP až o 77 % !!!

Bariatrická chirurgia efektívne redukuje respiračné „spánkové“ problémy, symptómy GER, kĺby, VAS, dyspnoe,

U obéznych pacientov stúpa prevalencia GERD – redukcia hmotnosti znižuje známky GERD

- Zníženie liečby GER

Obesity Surgery, 14, 6, 7, 2004

*Konzervatívna liečba alebo OP -
OP riešenie je lepšie ako
dlhodobá opakovaná liečba
komorbidity spôsobenej
dlhotrvajúcou nadváhou.*

**Operáciou sa môžu vyriešiť
kardiálne, respiračné, pohybové a
aj metabolické problémy pacienta.**

Zo sveta

- **Redukcia hmotnosti (bariatrická chirurgia) – produkuje u obéznych pacientov efektívnu stratu hmotnosti a dlhodobo znižuje priame náklady na zdrav. starostlivosť**
- **Bariatrická chirurgia efektívne redukuje respiračné „spánkové“ problémy**
- **Primárne náklady na bariatrickú chirurgiu sú „amortizované“ cca za 3 roky – v USA (aj s dobre hodnotenou prácou chir. tímu)**
- **U nás bude amortizácia skôr – práca chirurga u nás nemá cenu**

Obesity Surgery, 14, 7, 2004

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Experiment

- **Zvýšená frekvencia príjmu jedla bola spojená so stratou hmotnosti po gastrickej bandáži, napriek nezníženému kalorickému príjmu**
- **Ide v podstate o frakcionovaný denný príjem kalórií vo viacerých jedlách – princíp bandáže**

Obesity Surgery, 16, 5, 2006

Indikácia na operáciu !!!

- **Len pacienti s morbidnou obezitou**
- **BMI – nad 40 alebo**
- **BMI – nad 35 pri komorbidite**
- **Scopinario – BMI nad 30, pokiaľ obezita má niekoľko rokov evidovaný stúpajúci trend, pričom konzervat. Th je neúspešná**

Čiže pod'me operovať

Typy operácií

reštrikčné (bandáž, plastika)

malabsorpčné (jejunoileálny bypass)

kombinácie (biliopankreatická diverzia)

stimulácia (žalúdočný pacing)

Malabsorbčné OP – zmena vstrebávania

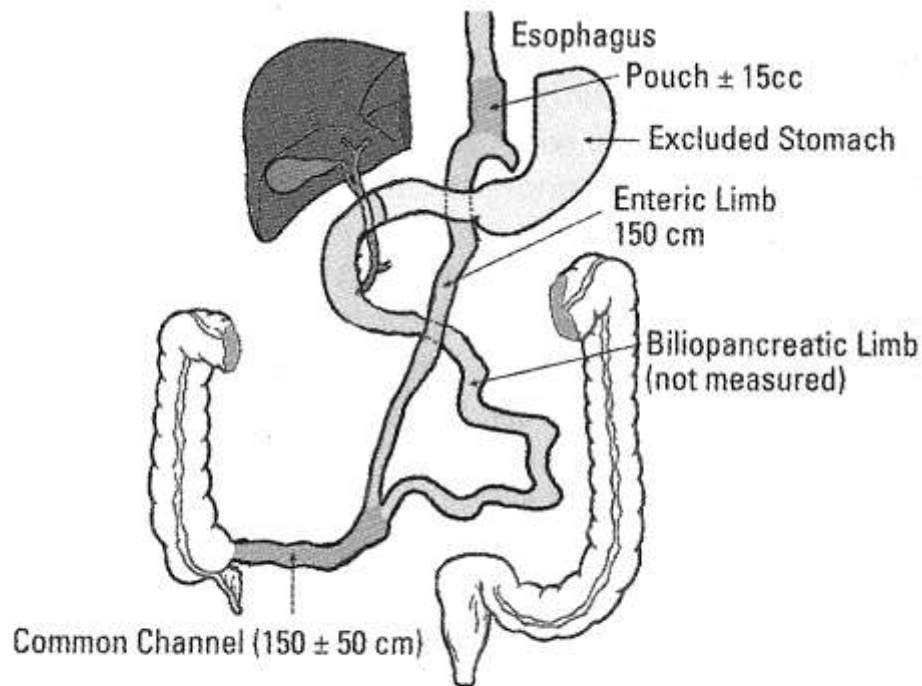

Figure 1. The distal gastric bypass.

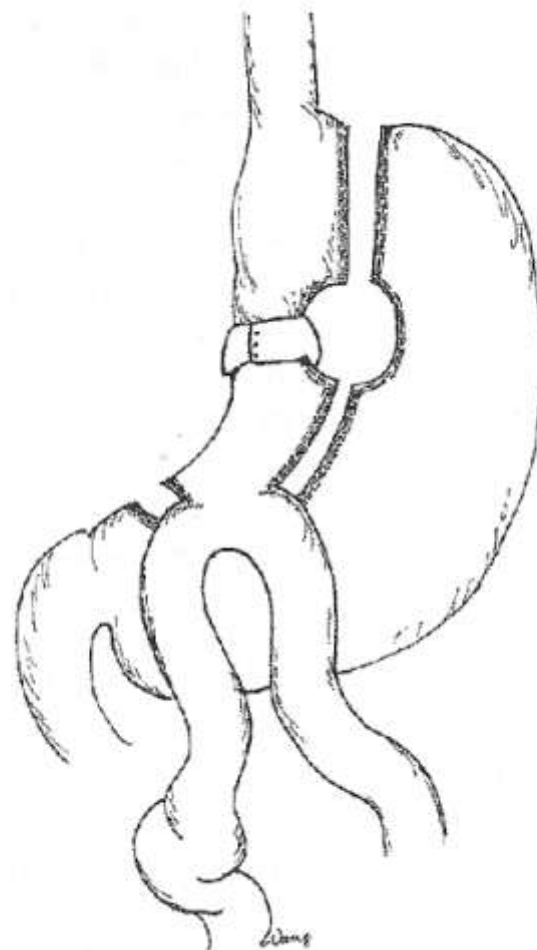
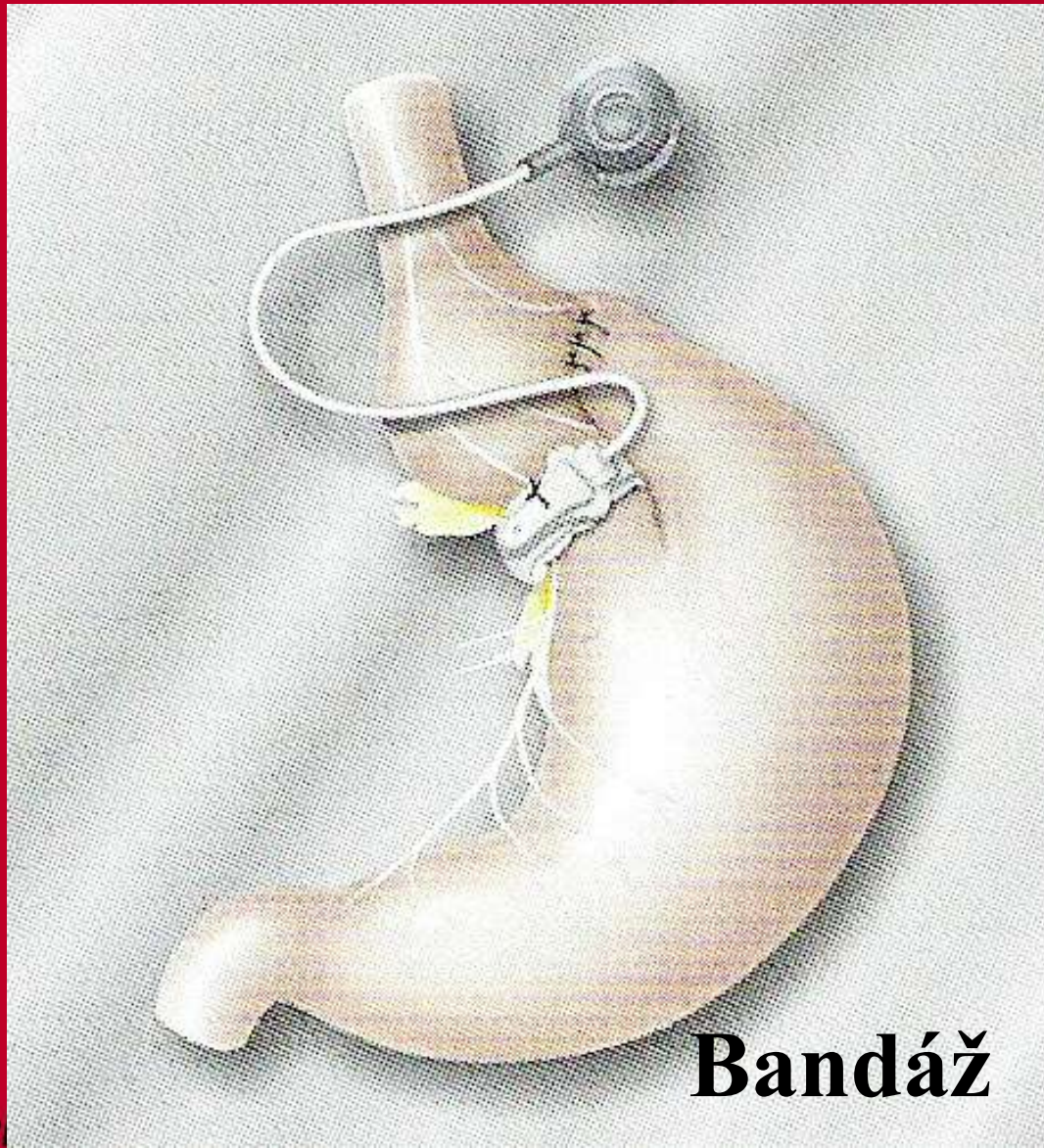

Figure 1. Mini-gastric bypass after vertical banded gastroplasty.

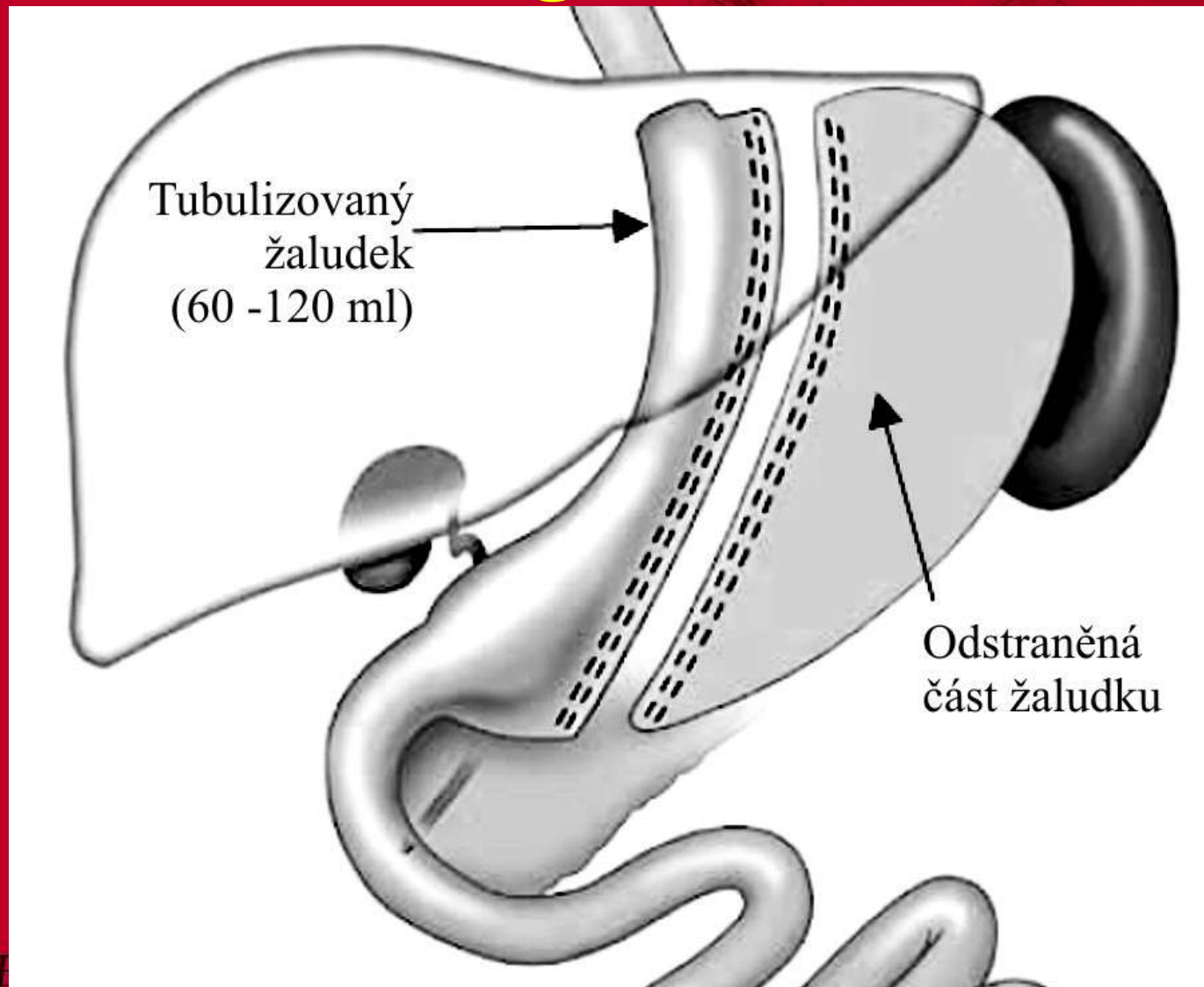
Reštrikčné OP

Bandáž

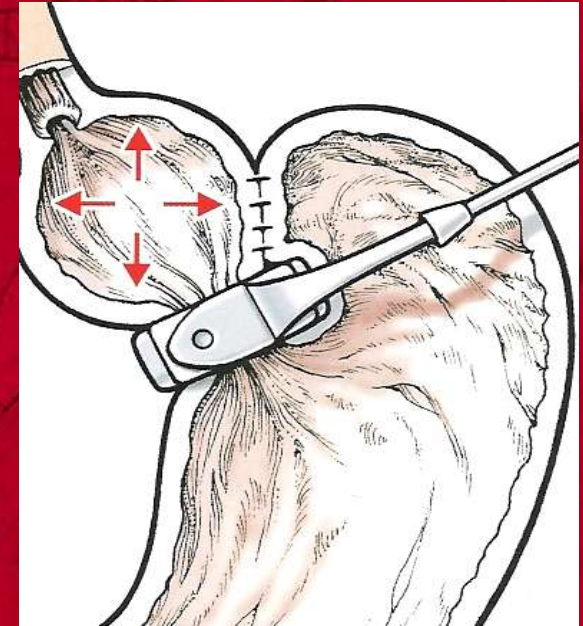
Reštrikčné OP

sleeve gastrectomia

Bandáž je najlepšia – tvrdíme my u nás

- Nie je malabsorbčná
- Jednoduchá
- Reverzibilná
- V podstate len obmedzuje množstvo
jednorazovo prijatej stravy –
(min. množstvo stravy á 2-3 hod.)

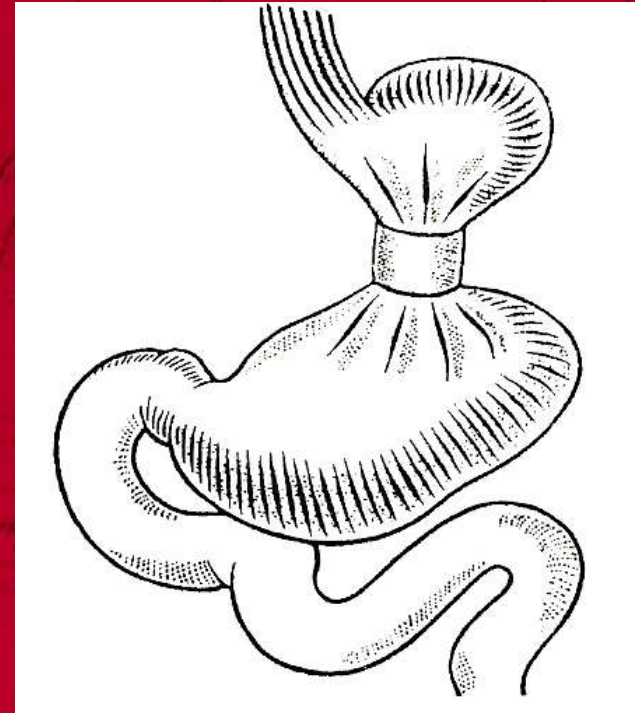
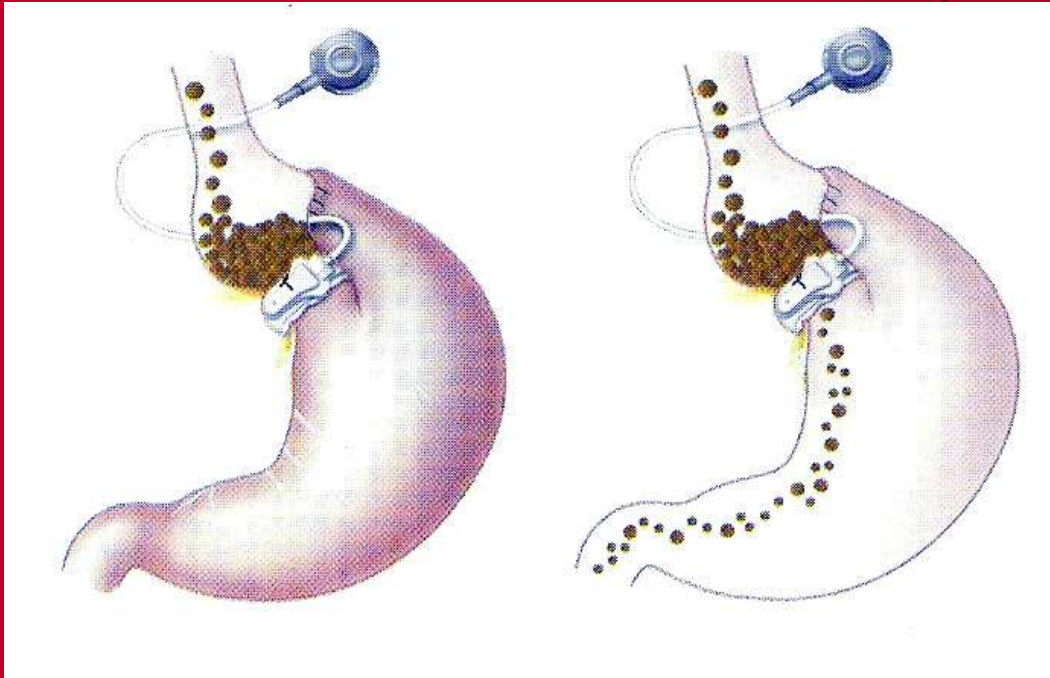
Ostatné typy OP

- **Ireverzibilné**
- **Komplikované**
- **Vyššie množstvo komplikácií**
- **Cca 10 riedkych mastných stolíc denne**
- **Doživotne vitamíny a minerály**

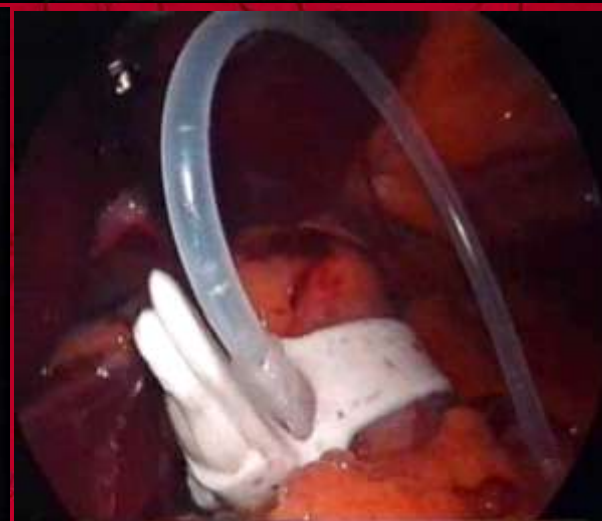
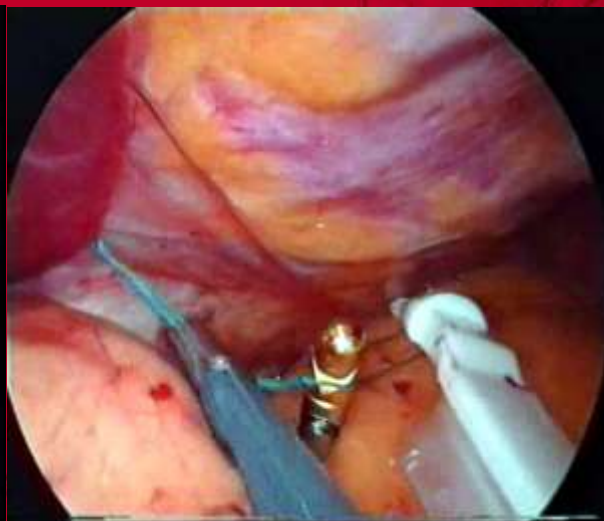
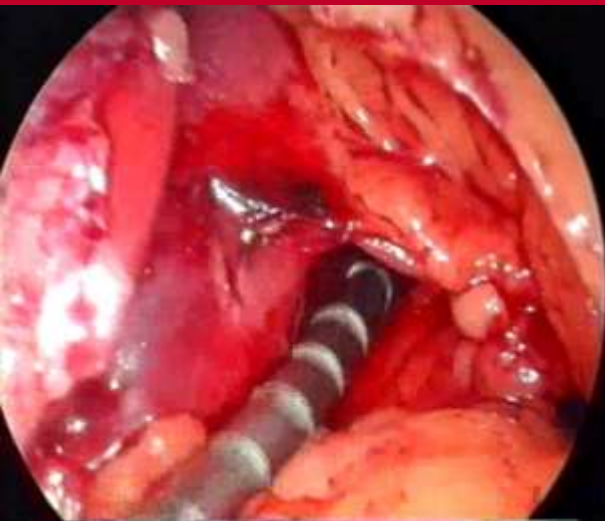
Bandáž

- *Laparoskopicky* - klasicky
- *Adjustovateľná*

Bandáž žalúdka

- *Na Slovensku – LAGB*
- *v súčasnosti bez tunelizácie*

LAGB u adolescentov

- 50 adolescentov – 9-19 r.
- Mimo iné, psychosoc. problémy, sexuálna dysfunkcia, znížená kvalita života
- Pred OP – psycholog. vyš., komunikácia s rodinou – zmena stravovacích návykov a životného štýlu
- *V SR sa nevykonáva*

Obesity Surgery, 16, 8, 2006

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B. Bystrica

Bandáž - princíp

- Pomocná barlička pri „výstupe na Kriváň“
- „presvedčenie“ pacienta o princípe operácie
- „Presvedčenie“ sa o vhodnosti pacienta
- Psychológ ? Psychiater ?
- Skúsenosť !!! Vlastná
- Komunikácia – opakované sedenia

Predoperačné vyšetrenia

- **Obezitologické**
- **Diabetologické**
- **Interné**
- **Ezofagogastroskopia**
- **Endokrinologické**
- **Psychologické**
- **Anesteziologické**

Morbídna obezita

- Zvýšené riziko morbidity a mortality, komorbidity
- Ale aj psychosociálne problémy a zhoršená kvalita života
- **Po bariatrickej chirurgii - zlepšenie :**
 - „osobnej budúcnosti“
 - psychopatológie
 - depresívnych syndrómov
 - vzhľadu tela
 - sociálneho statusu
 - kvality života vo vzťahu ku zdraviu

Obesity Surgery, 16, 6, 2006

Dopad morbidnej obezity na kvalitu života

- Viac u žien ako u mužov
- Aktivita/motilita
- Symptómy
- Osobná hygiena + oblečenie
- Emócie
- Sociálna interakcia – zaradenie sa
- Sexuálny život
- Stravovacie návyky

Obesity Surgery, 16, 5, 2006

Pacient – riziko komplikácií

- Pacient je ochotný podstúpiť operáciu
- Aj riziko komplikácií
- Pokiaľ má predpoklad schudnúť permanentne aspoň 20% hmotnosti

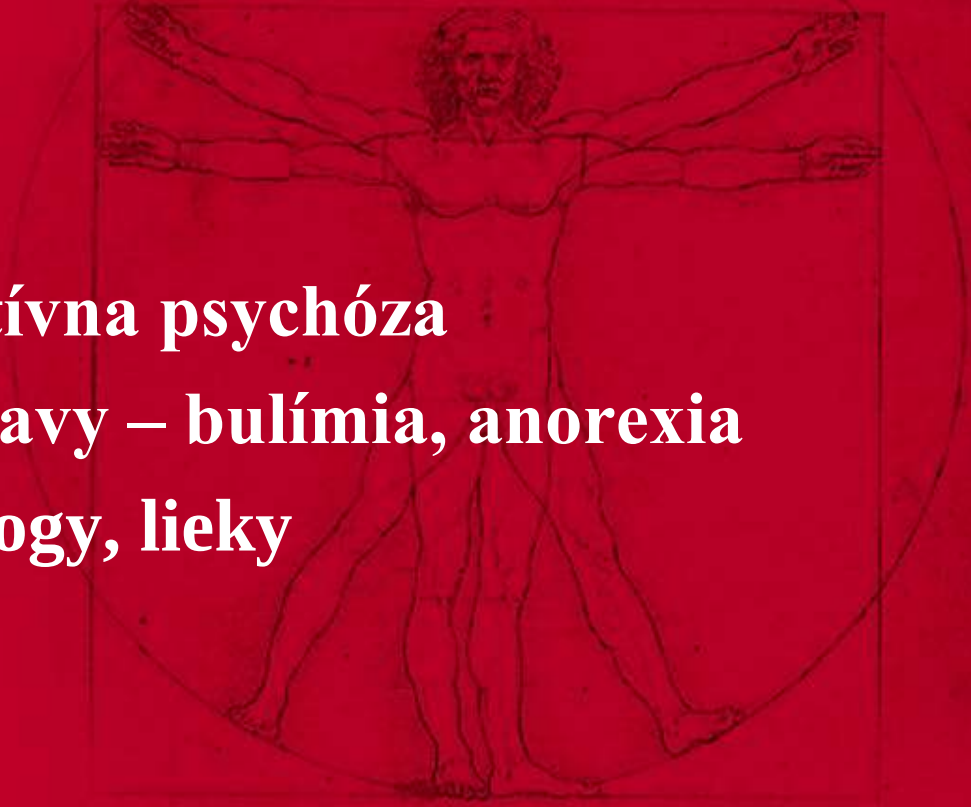
Obesity Surgery, 16, 4, 2006

Princíp – môj názor

- Celá bariatria nie je len o „tabletkách“
- Nie je len o chirurgii
- Je to komunikácií, o pomoci zmeniť životný štýl a stravovacie návyky
- Chirurgia – bariatrická je len časť – hoci významná
- Bandáž – proste nedovolí vyšší jednorazový príjem a po dlhšom čase je šanca na zmenu stravovacích návykov

Psychiatrické KI

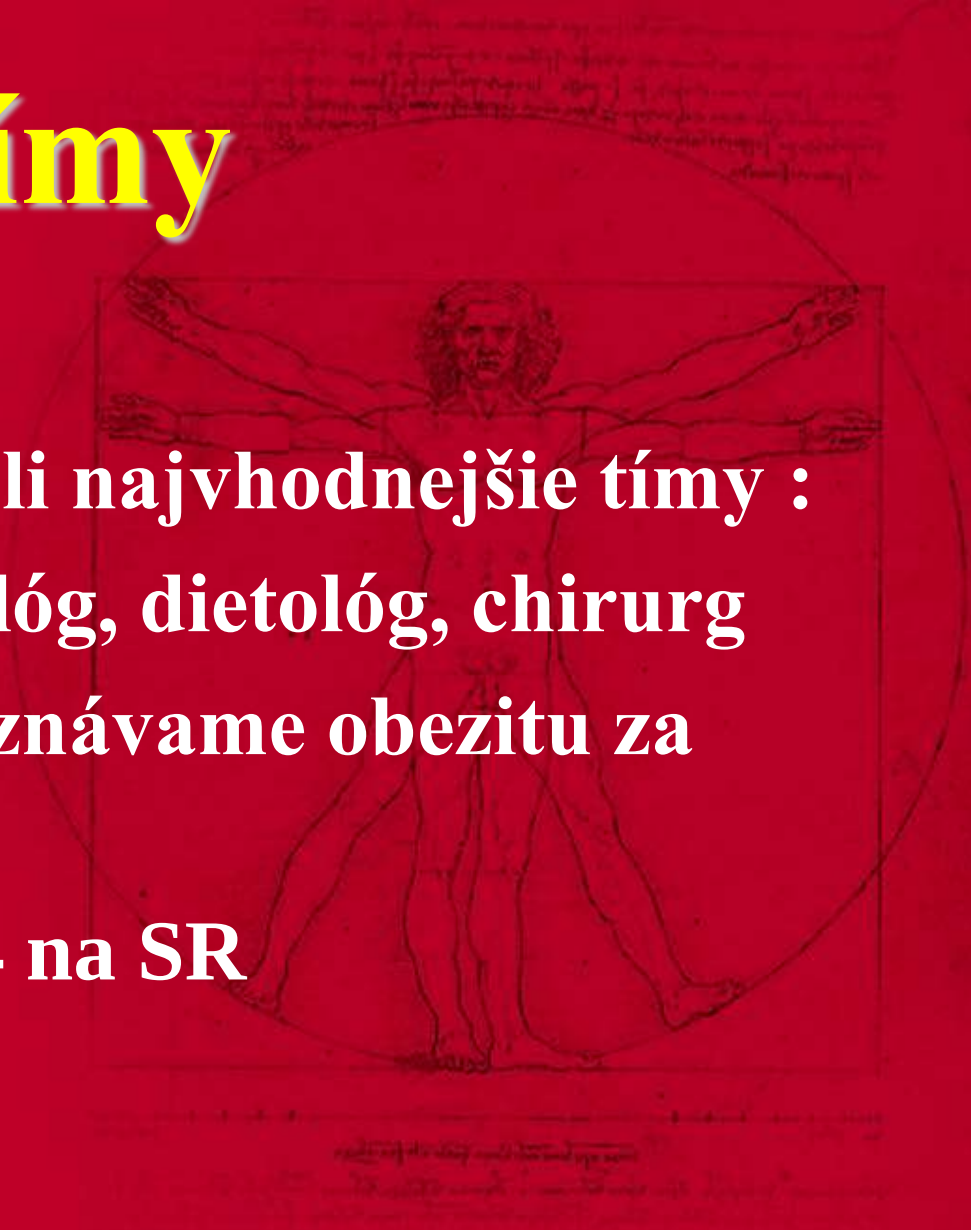
- **Depresie**
- **Suicidiálne sklony**
- **Psychotické stavy – aktívna psychóza**
- **Poruchy prijímania stravy – bulímia, anorexia**
- **Drogové závislosti – drogy, lieky**
- **Mentálna retardácia**
- **Schizofrénia**
- **Obsedantno-kompulzívne poruchy**

Obesity Surgery, 16, 5, 2006

Tímy

- Samozrejme by boli najvhodnejšie tímy :
- obezitológ, psychológ, dietológ, chirurg
- Ale v SR stále neuznávame obezitu za chorobu
- A centrá stačia 3-4 na SR

Pooperačné sedenia

- Aspoň á 3 mesiace
- Diskusia o pohybe, o jedle
- Možnosť adjustácie odd'aľujem

Pooperačné sledovanie – tím !!

- Obezitológ – labor.
- Diabetológ a internista – DM, MH
- Chirurg
- Dietológ ?? Praktický lekár ?
- Chudnutie – 2 roky - 25-45 kg spolu – 2-3 kg mesačne
- 1. rok – 70% predpokl. straty – cca 25-30 kg
- 2. rok – zvyšok chudnutia – cca 5-15 kg
- strata 50 % nad ideálnou hmotnosťou (EWL)

Naše výsledky 69 pacientov

2001 - 2008

Neadjustovateľná cievna - **10**

Neadjustovateľná Ragb - **4**

Adjustovateľná - **55**

Ženy - **40**

Muži - **29**

Vek - **22-61 r. /45 r. /**

BMI

BMI – pred OP

- **35-61 kg/m² (47)**

BMI – po OP

- **29-38 kg/m² (31)**

Redukcia BMI

- **47 30**

Strata na váhe

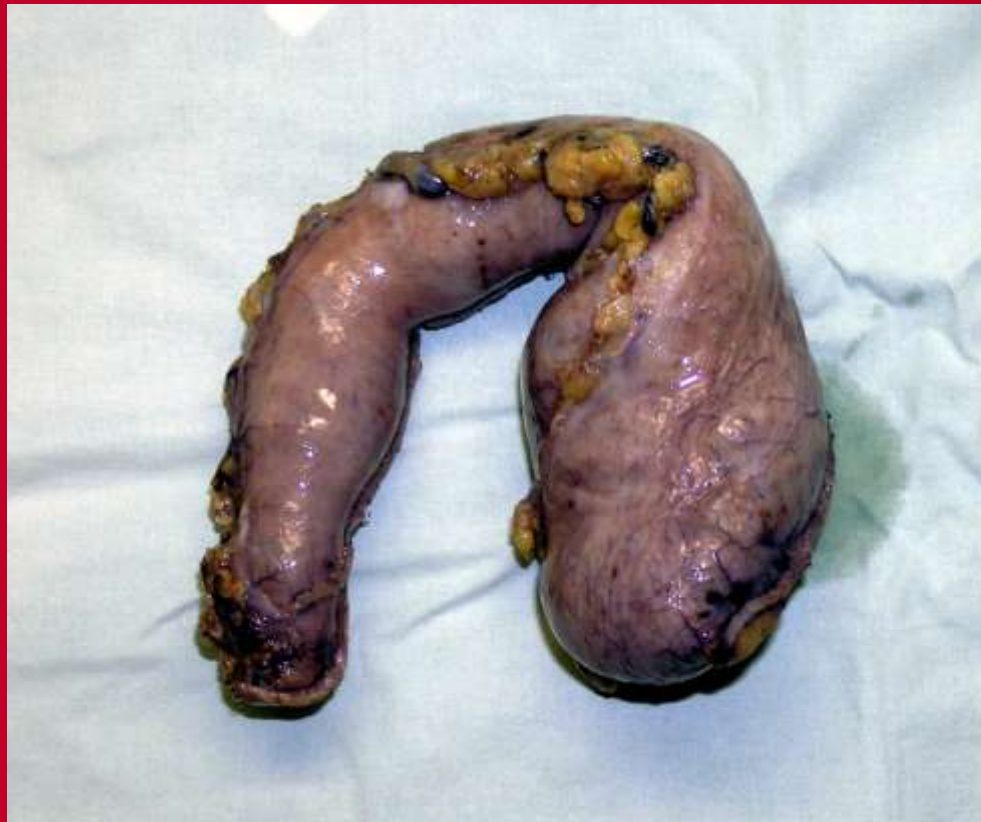
- **10-80 kg (40 kg)**

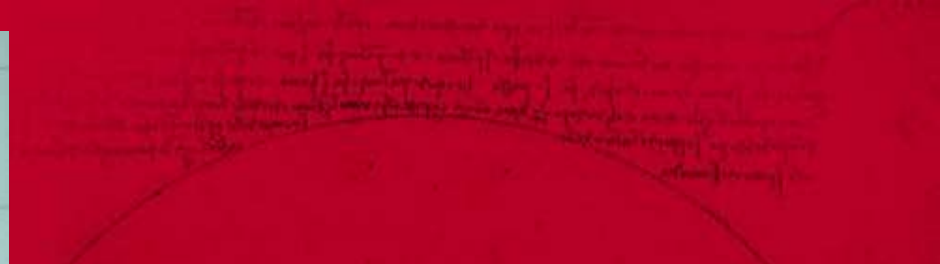

L– sleeve resekcia žalúdka

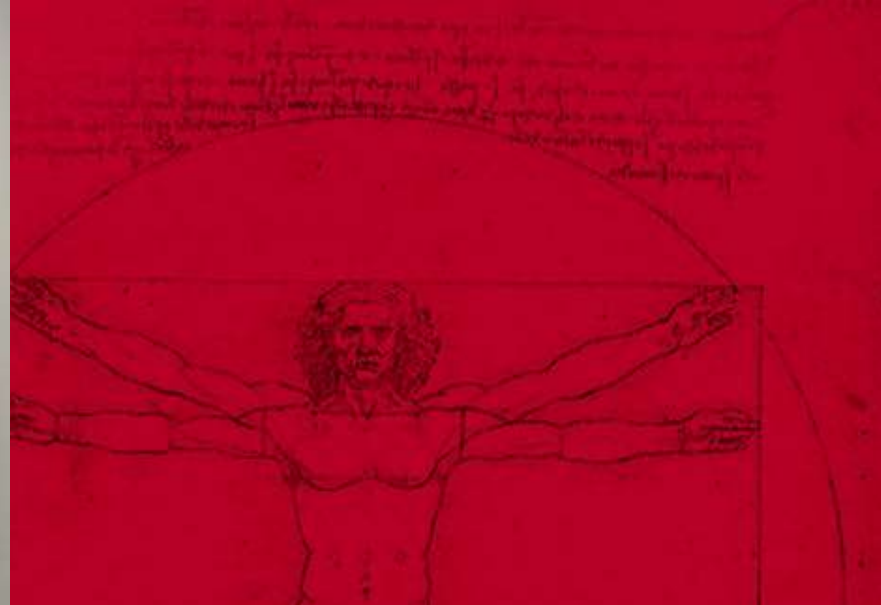
- Počet pacientov
- BMI

- 4
- 47-54

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B, Bystrica

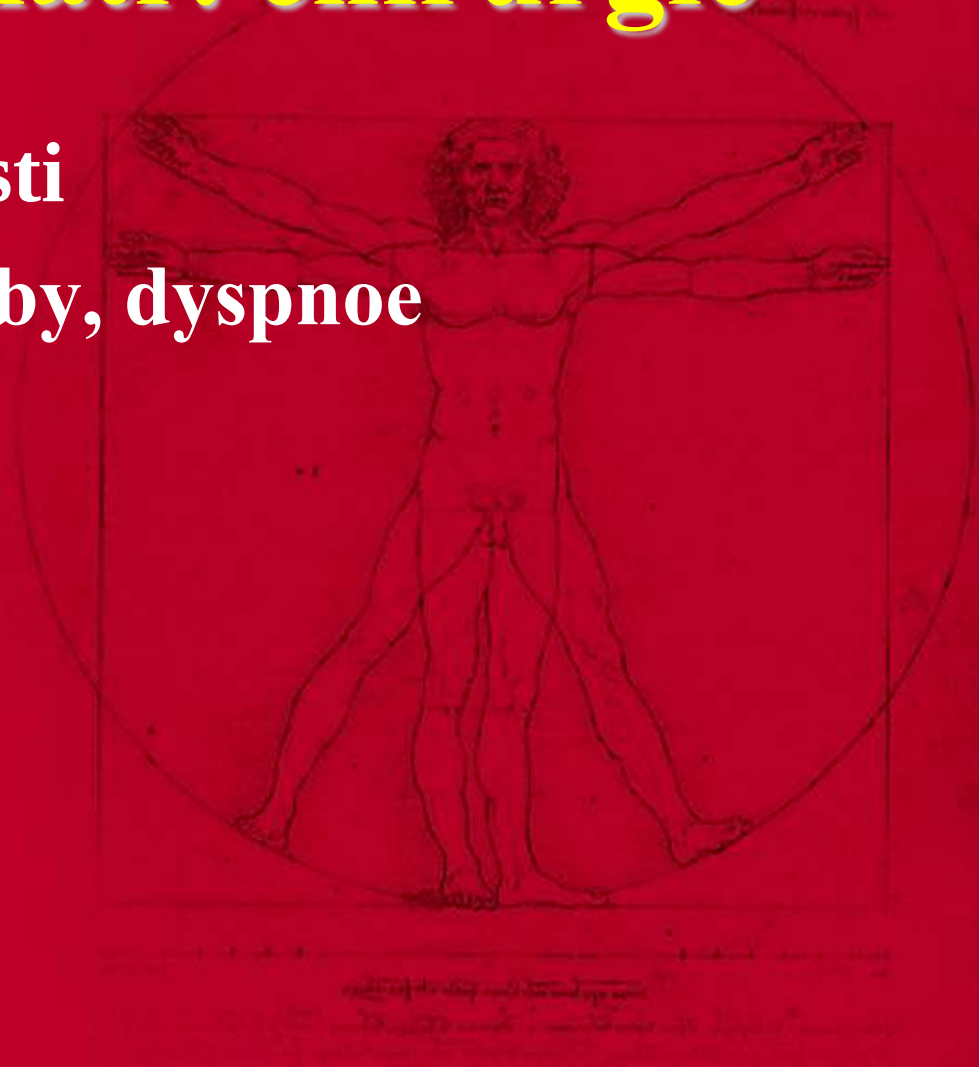
Po 6 mes

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, I. ÚSÍ F&C, D. Dystich

Pozitíva bariatr. chirurgie

- Redukcia hmotnosti
- MH, DM, VAS, kĺby, dyspnoe
- Metabolizmus
- Psychický status

Situácia v bariatrickej chirurgii v SR

je veľmi zlá

Za 10 rokov – 1998 - 2008

*280 pac ??!! spolu
s bariatrickými výkonmi*

Chirurgické oddelenie Železničná nemocnica Bratislava

1997 - 2005

82 pac.

už nie je v prevádzke

Chirurgické oddelenie Dererova nemocnica Bratislava

2005 - 2008

32 pac.

Chirurgické oddelenie Košice Šaca

2000 - 2008

42 pac.

Chirurgické oddelenie Košice - FNŠP

2008

3 pac.

Chirurgické oddelenie Prievidza

20 pac.

Chirurgické oddelenie Prešov

2007 - 2008

30 pac.

Oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie Banská Bystrica

2001 - 2008

69 pac.

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNŠP FDR, B. Bystrica

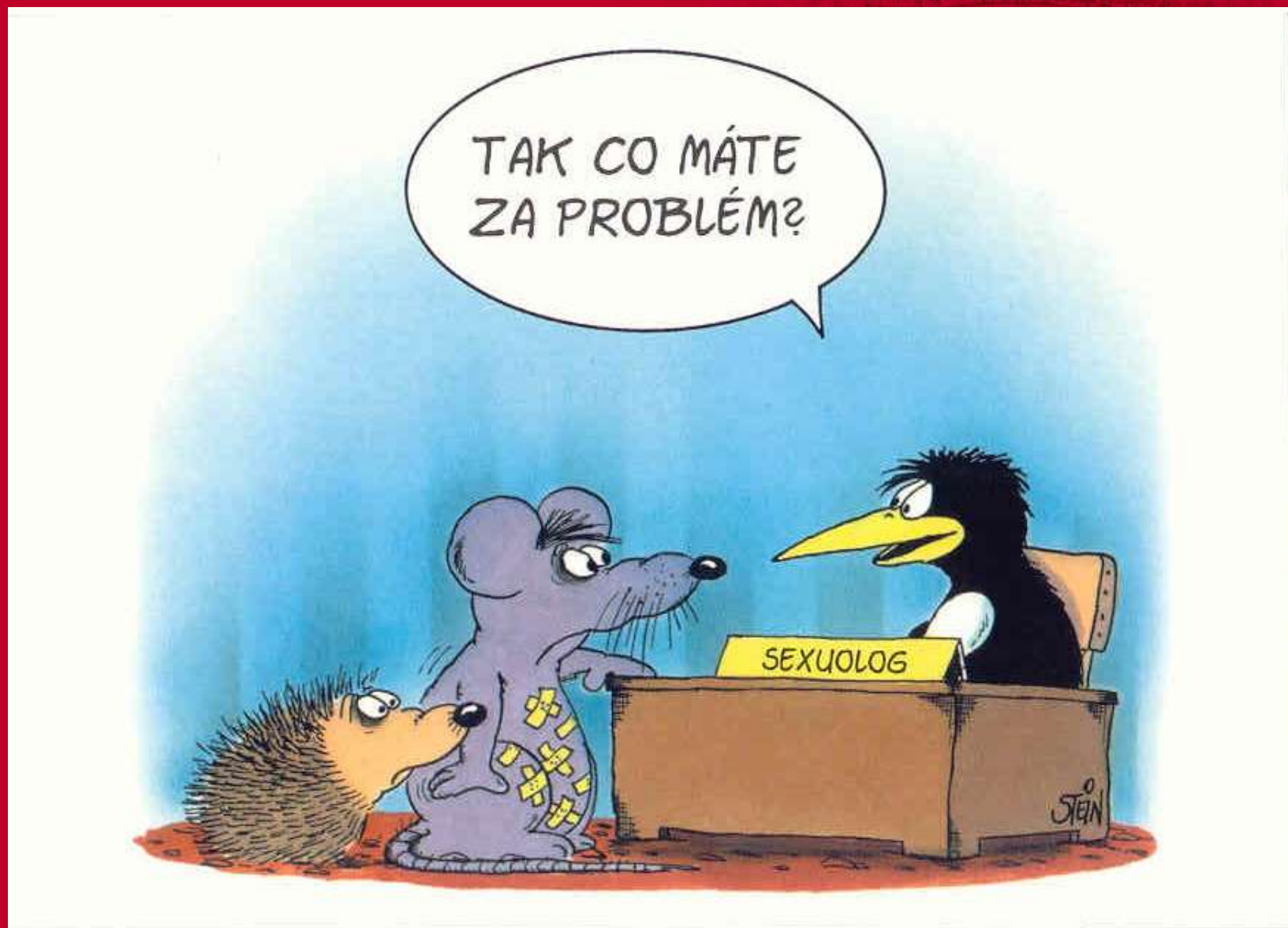

Záver

- Spolupráca v boji s obezitou
- Presvedčenie pacienta
- Akceptácia posit'ovňou ?
- jednotný smer
- diéta, RHB, psychoterapia
- operácie

Centrá ? Tímy !!!
Vyššie počty OP ?

Info

Pokiaľ máte záujem o SOS

- prihlášky sú na registrácii

alebo o operácie

- informácie o OMICHE oddelení tiež

Ďakujem
za pozornosť

OMICHE - oddelenie miniinvazívnej chirurgie a endoskopie, FNsP FDR, B, Bystrica